«Ζώνες και όρια Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Κοιλάδας Αχελώου, Αγράφων και Μετεώρων»

Χρυσάνθη Ζέρβα

Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Δ.Μ.Π.Σ.: Επιστήμες του Περιβάλλοντος και Εκπαίδευση για την Αειφορία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εθνικό Πάρκο

Ως Εθνικά Πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης έκτασης που είτε λόγω της θέσης τους, όπως διασυνοριακές, είτε λόγω της εξέχουσας οικολογικής ή άλλης φυσικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται ως σημαντικές σε εθνικό επίπεδο (Ν.3937/2011)

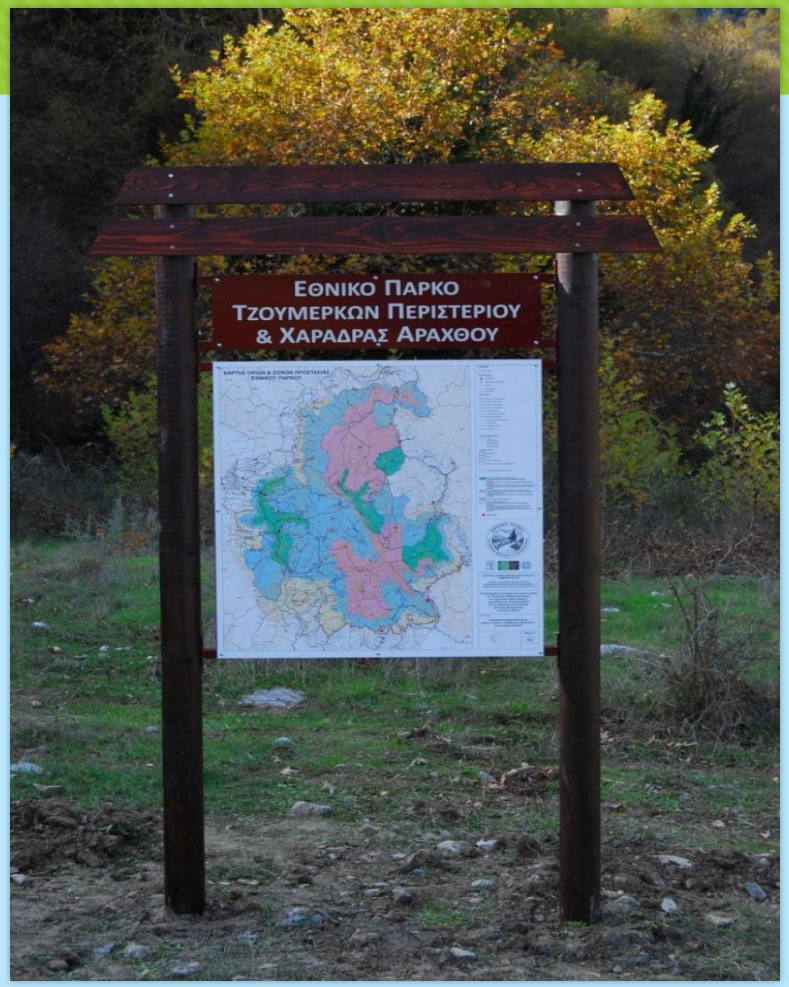

Λίγα λόγια για … το Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων

- Έκταση: 3.380 km2
- Απλώνεται γεωγραφικά στις ορεινές περιοχές, των Περιφερειών:
- Ηπείρου,
- Θεσσαλίας,
- Δυτικής Ελλάδος και
- Στερεάς Ελλάδος (Κεντρικό και Νότιο τμήμα της οροσειράς της Πίνδου).
- Το 2009 η περιοχή θεσμοθετήθηκε ως Εθνικό Πάρκο.
- 13 περιοχές που ανήκουν στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο περιοχών «ΦΥΣΗ 2000» (NATURA 2000) εκ των οποίων,
- 7 : Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)
- 5 : Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» για τη διατήρηση των ειδών της Ορνιθοπανίδας
- 1: έχει χαρακτηριστεί παράλληλα ως ΖΕΠ και ΕΖΔ.

Ειδικές Ζώνες Διατήρησης – ΕΖΔ (Special Areas of Conservation – SAC) (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)

- Περιοχές οι οποίες έχουν αξιολογηθεί ως σημαντικές από το κάθε κράτος – μέλος για τη **διατήρηση των ζωικών και φυτικών ειδών (πέραν της ορνιθοπανίδας)** και στη συνέχεια έχουν αξιολογηθεί και επιλεχθεί για τη σημασία τους σε επίπεδο ΕΕ

«Κρόκοι στο όρος Λάκμος»
Δημήτριος Λεβέντης

Ζώνες Ειδικής Προστασίας – ΖΕΠ (Special Protection Areas – SPA) (Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ)

- Τα πλέον κατάλληλα εδάφη σε αριθμό και επιφάνεια για τη **διατήρηση των ειδών ορνιθοπανίδας** – μεταναστευτικών και μη – **και των οικοτόπων (βιοτόπων) τους.**

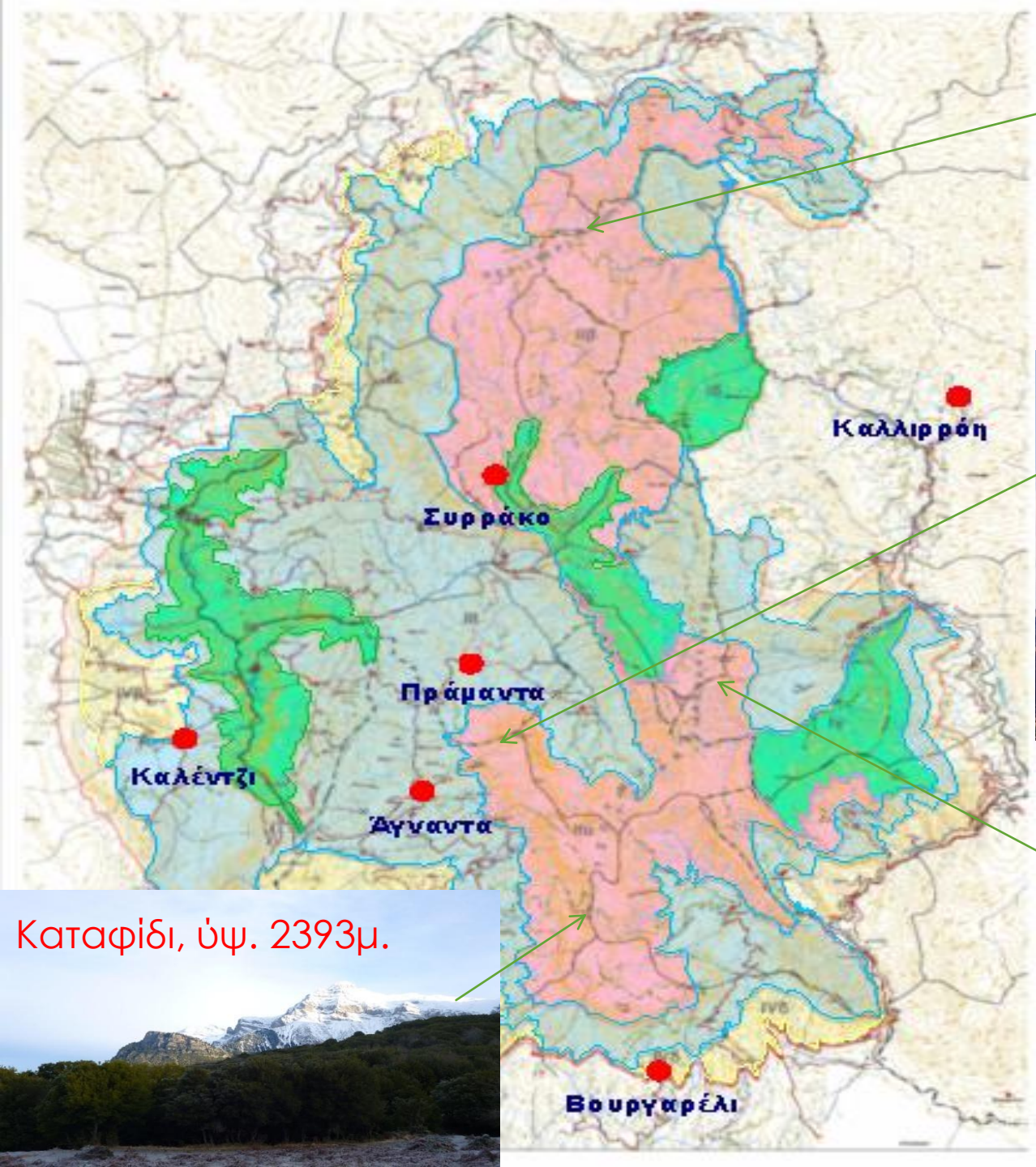
Καλλιρρόη
Συρράκο
Πράμαντα
Καλέντζι
Άγναντα
Βουργαρέλι

Τσουκαρέλα, ύψ. 2294μ.

Στρογγούλα, ύψ. 2112μ.
www.pramanta.gr

Κακαρδίτσα, ύψ. 2429μ.

Καταφίδι, ύψ. 2393μ.

Χλωρίδα

Σε όλη την επικράτεια του Εθνικού πάρκου φύονται πάνω από **700** είδη φυτών με ενδημικό χαρακτήρα αλλά και καθεστώς προστασίας στην περιοχή των Βαλκανίων.

Lactuca graeca (ssp intricate)

Geranium subcaulescens

Λείριο το χαλκηδονικό (Lilium chalcedonicum)

Κυκλάμινο *(Cyclamen graecum)*

Himantoglossum caprinum

Τσάι *(Sideritis athoa)*

Η Πανίδα του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων

Ορνιθοπανίδα

Friffon vulture
(Gyps fulvus)

Egyptian Vulture
Neophron percnopterus

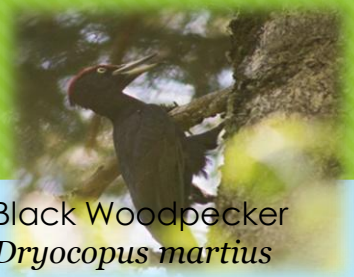
Black Woodpecker
Dryocopus martius

Red-backed Shrike
Lanius collurio

Αμφίβια

S. salamanda

Mesotriton alpestris

B. variegata

Rana graeca

Ερπετά

Viper -
Vipera ursinii graeca

Testudo graeca

Ασπόνδυλα

Limenitis reducta

Parnassius apollo

Vanessa cardui

Vanessa atalanta

Θηλαστικά

Χάρτης Ζωνών

ΖΩΝΗ Ι :
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΖΩΝΗ ΙΙ :
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΠΙΟΥ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ

ΖΩΝΗ ΙΙΙ:
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

ΖΩΝΗ IV:
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

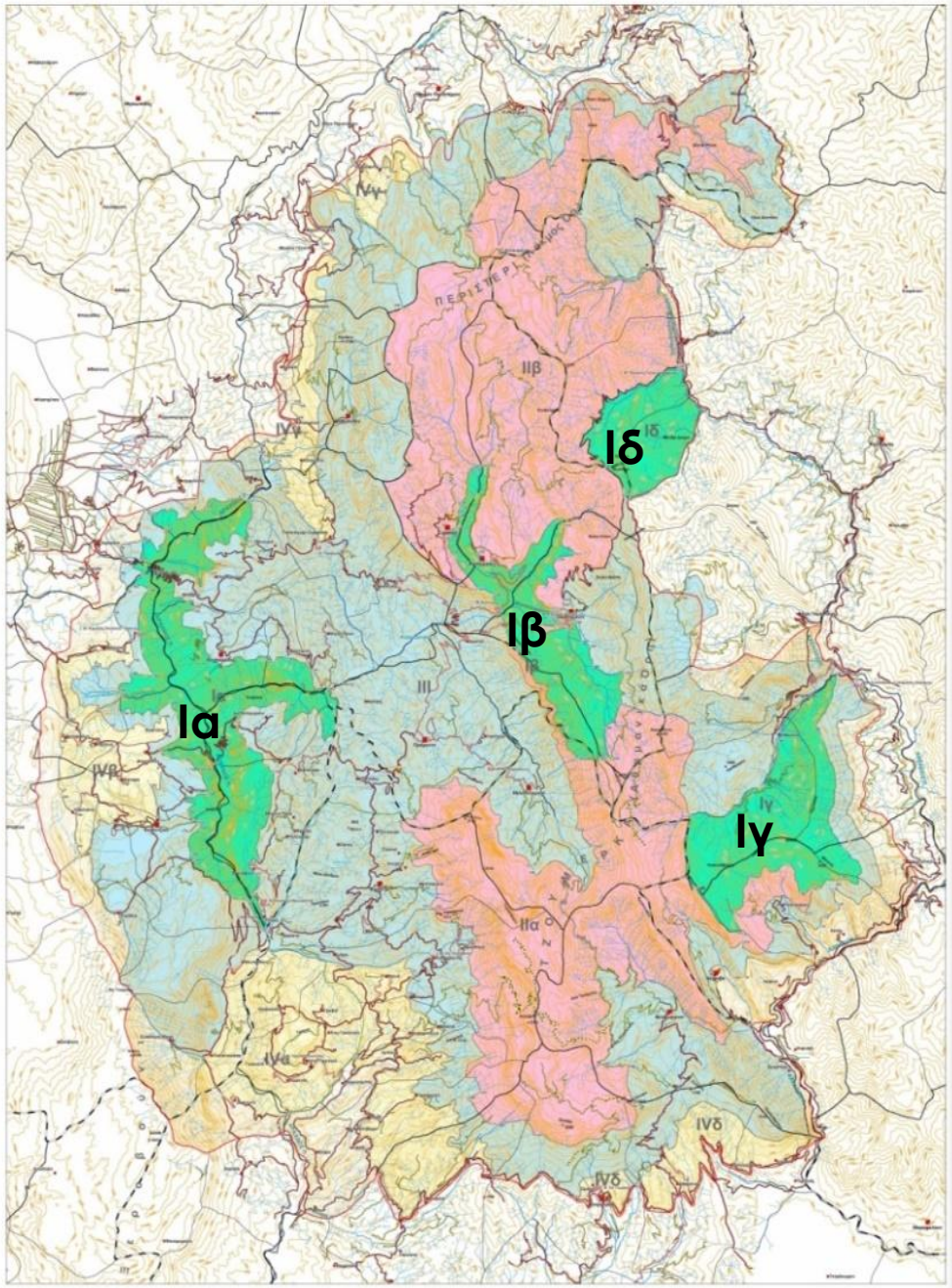

Ζώνη Ι
Περιοχές Προστασίας της Φύσης

Ια Χαράδρα Αράχθου
Ιβ Άνω τμήμα Καλαρρύτικου
Ιγ Παχτούρι– Αθαμανία
Ιδ Τσούμα– Πλαστάρι– Κούτσουρο

ΣΚΟΠΟΣ:

❖διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ή αποκατάσταση και προστασία, ακλουθώντας τη **φυσική εξέλιξη** με **ελάχιστες** αναγκαίες **ανθρώπινες επεμβάσεις** και **όχι** τεχνικές που επιφέρουν **αλλοιώσεις**.

Χαράδρα Αράχθου , Ζώνη Ια

Επιτρεπόμενες Δράσεις

- **Επιστημονική Έρευνα & Παρακολούθηση**
- Έργα **ανάδειξης** & προστασίας (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ανασκαφές)
- **Ξενάγηση επισκεπτών**
- **Διάπλους ποταμών** με πλωτά σκάφη, τύπου καγιάκ και ράφτιγκ
- Έργα κατασκευής **υποδομών**, με σκοπό τη διαχείριση και φύλαξη της περιοχής
- Έργα συντήρησης, βελτίωσης, **σήμανσης** & ανάδειξης μονοπατιών και ερειπωμένων κτισμάτων με παραδοσιακά υλικά
- **Συντήρηση** υφιστάμενων οδών (νέες διανοίξεις και ασφαλτόστρωση μόνο για το επαρχιακό δίκτυο) & κίνηση οχημάτων υπό όρους
- **Ελεύθερη βόσκηση** υπό όρους
- Γεωργία, δενδροκομία με **βιολογικές** μεθόδους
- Άσκηση δραστηριότητας **μελισσοκομίας**
- **Διαχείριση δασών** – Απαγόρευση αποψιλωτικής υλοτομίας
- **Συλλογή καυσόξυλων** για ατομική χρήση
- **Ερασιτεχνική αλιεία** (σε επιλεγμένες θέσεις & χρονικές περιόδους)
- Δημιουργία **Καταφυγίων Άγριας Ζωής**

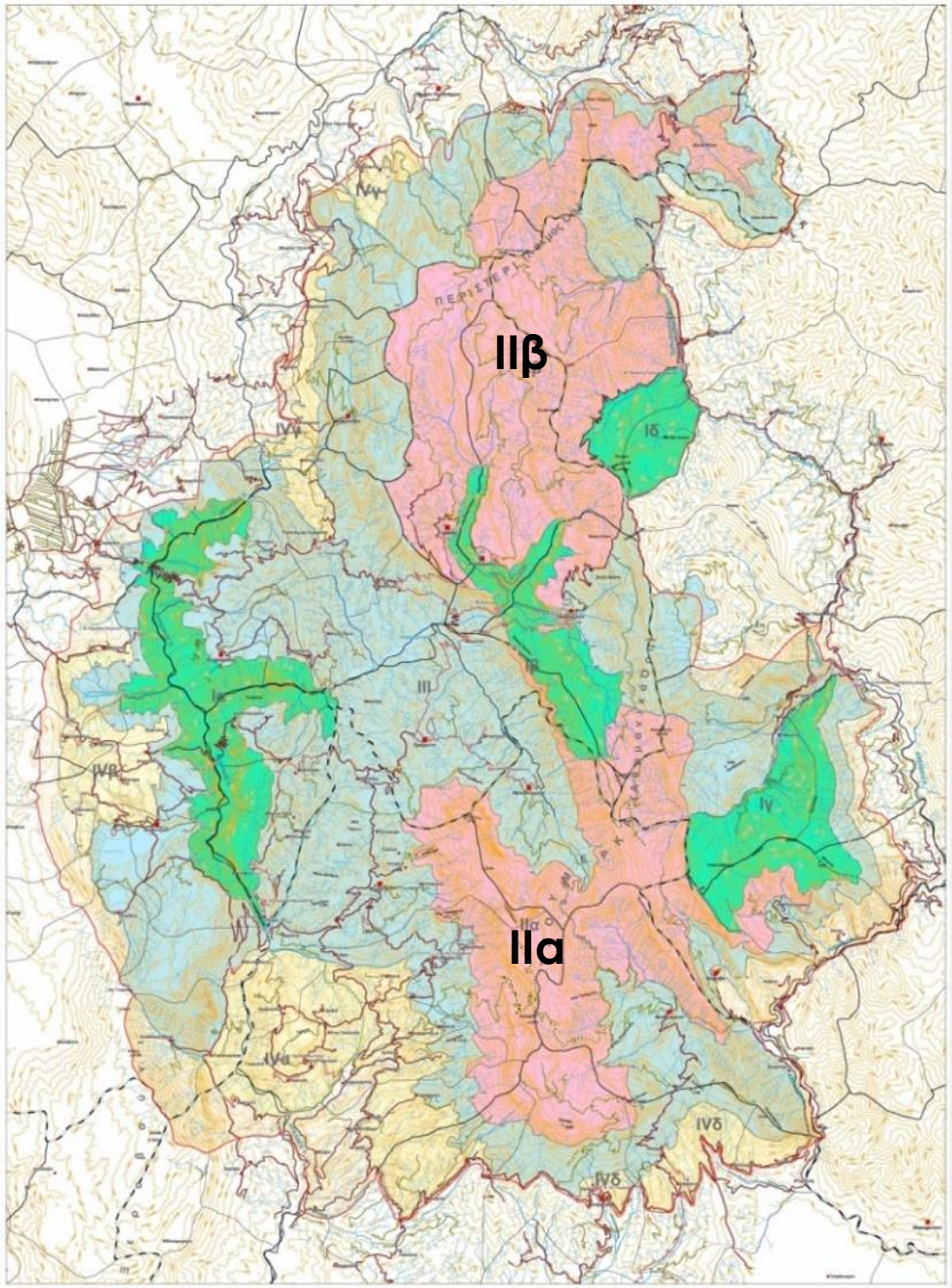

Ζώνη ΙΙ
Περιοχές Διατήρησης Τοπίου Οικοτόπων και Ειδών

IIα Τζουμέρκα – Κακαρδίτσας
IIβ Περιστέρι

❖**ΣΚΟΠΟΣ**: ηπιότερος βαθμός προστασίας, συνεχή διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, αποτελεσματική προστασία και διαχείριση.

Όρος Λάκμος , Ζώνη ΙΙ

Επιτρεπόμενες Δράσεις

Όλες οι δράσεις που επιτρέπονται στη **ΖΩΝΗ Ι** και επιπλέον:

- **Διανυκτέρευση επισκεπτών / εξυπηρέτηση** των νόμιμα υφιστάμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων
- **Συντήρηση υφιστάμενων οδών,** εξαιρούμενου του δικτύου Συρράκο –ανάλογη υποδομή
- **Ελεύθερη βόσκηση** & επεξεργασία γάλακτος με την ανάλογη υποδομή
- **Συλλογή βοτάνων και μανιταριών** για ατομική χρήση
- **Άσκηση της θηρευτικής δραστηριότητας** σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση «Ρυθμίσεις θήρας για την κυνηγετική περίοδο» με ενδεχόμενους πρόσθετους όρους και περιορισμούς από τον Φορέα.
- Κατασκευή και λειτουργία μικρών **ορειβατικών καταφυγίων**
- **Επεκτάσεις οικισμών** περιορισμένης κλίμακας χωρίς να θίγονται τα χαρακτηριστικά της περιοχής.

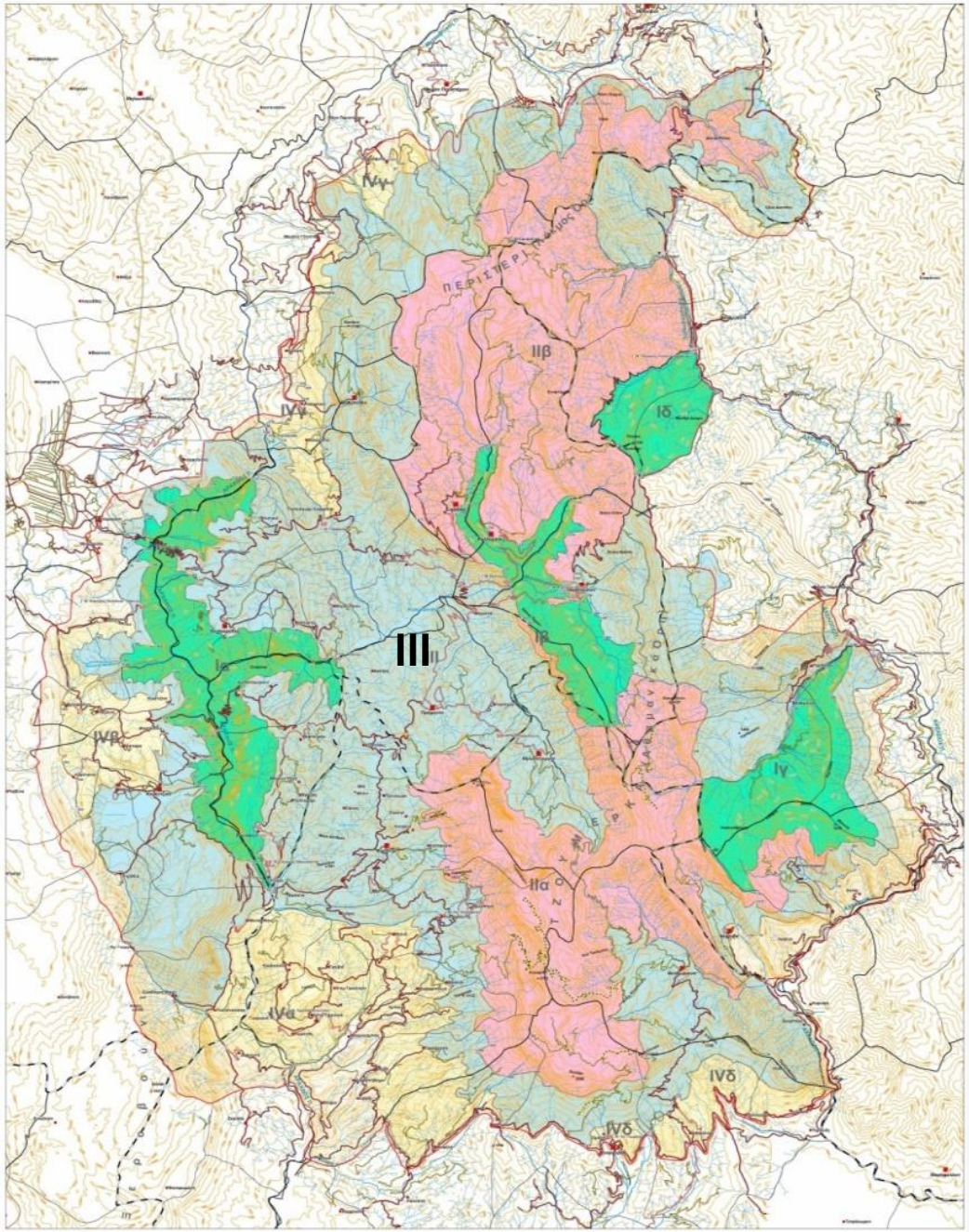

ΖΩΝΗ ΙΙΙ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

❖**ΣΚΟΠΟΣ**: διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και του παραδοσιακού χαρακτήρα, σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές ασκούμενες δραστηριότητες των κατοίκων αλλά και εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Υπέροχα τοπία με διαφορετική βλάστηση

Ζώνη ΙΙΙ – Ποταμός Καλαρρύτικος

Επιτρεπόμενες Δράσεις

Όλες οι δράσεις που επιτρέπονται στις **ΖΩΝΕΣ Ι & ΙΙ** και επιπρόσθετα:

- Οργανωμένη **κατασκήνωση** & υπαίθρια οργανωμένη άθληση
- Λειτουργία & εκσυγχρονισμός των νόμιμα υφισταμένων πτηνοτροφικών & κτηνοτροφικών μονάδων
- **Συλλογή** βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών)
- Εξόρυξη **παραδοσιακών** λατομικών προϊόντων **για τοπική χρήση**
- **Εγκατάσταση κεραιών** λήψεως τηλεοπτικού σήματος, κινητής τηλεφωνίας κ.λ.π.
- **Εγκατάσταση και λειτουργία ΜΥΗΕ** (έως 10 MW), **αιολικών σταθμών** & **φωτοβολταϊκών συστημάτων**
- Ανέγερση και χρήση **κατοικίας**
- Ανέγερση και χρήση μικρών **τουριστικών καταλυμάτων**
- Ίδρυση και λειτουργία μικρών **εργαστηρίων ή μεταποιητικών μονάδων** (ξυλουργείων, τυροκομείων, σφαγείων κ.λπ.)
- Ίδρυση και λειτουργία **ιχθυογεννητικών σταθμών**.

Επιτρεπόμενες Δράσεις

ΖΩΝΗ IV ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Επιτρεπόμενες δράσεις

…… Όλες οι δράσεις που επιτρέπονται στη ΖΩΝΗ I, II & III

Ειδικότερα, **ΔΕΝ** επιτρέπεται:

- Λειτουργία και χωροθέτηση **Βιομηχανικών Περιοχών**
- Εγκατάσταση **μεγάλων** πτηνο/κτηνοτροφικών μονάδων εντατικής εκτροφής
- Κατασκευή υδροηλεκτρικών έργων**> 10 MW**
- Κατασκευή **μεγάλων** τουριστικών εγκαταστάσεων
- Εγκατάσταση **Χ.Υ.Τ.Α.**
- Επιφανειακές και υπόγειες **μεταλλευτικές εκμεταλλεύσεις**

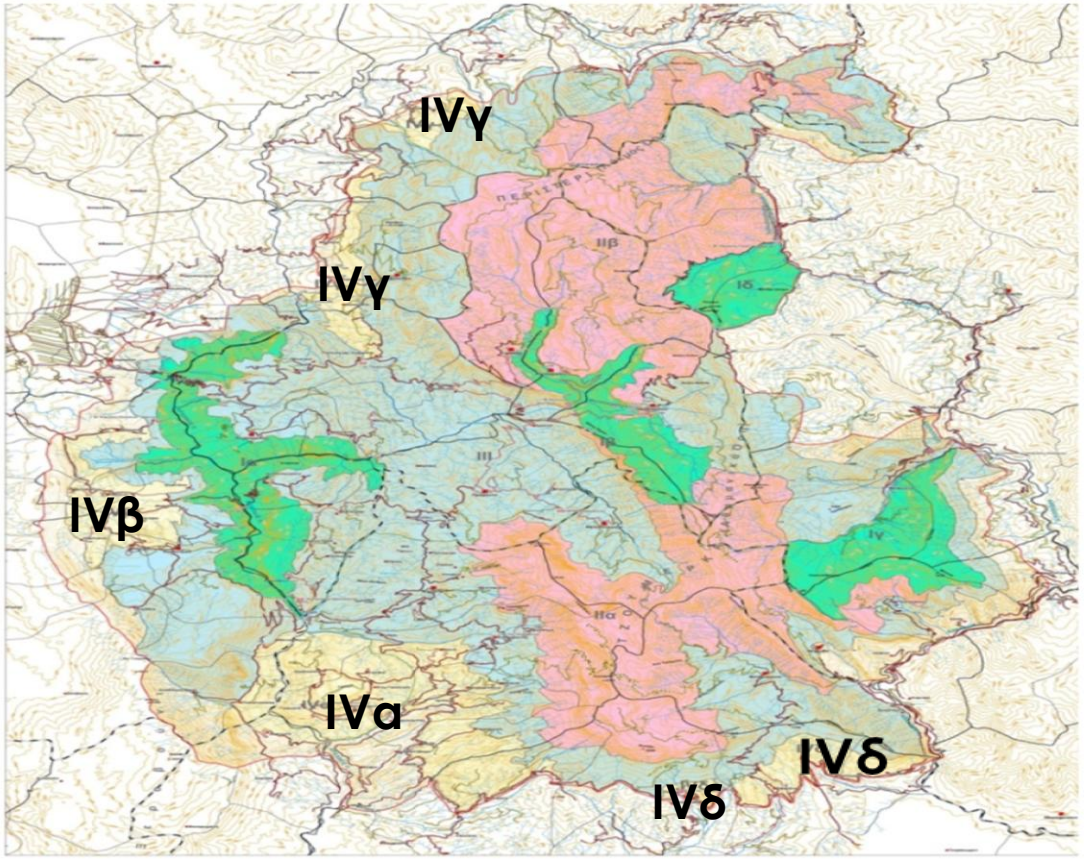

Κυριότερες παραβατικές ενέργειες στο Εθνικό Πάρκο

Λαθροϋλοτομία

Λαθροθηρία
(Κυνηγετική περίοδος: 20/8 – 28/2)

Ανεξέλεγκτη συλλογή αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών

Παράνομη αλιεία

Ρύπανση υδάτων

Πυρκαγιές

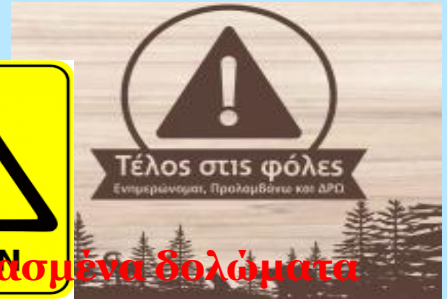

Δηλητηριασμένα δολώματα

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ
ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

Η μακραίωνη ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή αποτυπώνεται στα πολυάριθμα πολιτισμικά στοιχεία με **139** συνολικά κηρυγμένα **μνημεία, αρχαιολογικού, ιστορικού & αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος,** των **Κλασσικών, Μεταβυζαντινών** & **Νεότερων** χρόνων όπως Ι. Μονές & εκκλησίες, πέτρινα γεφύρια & βρύσες, νεροτριβές & μαντάνια, να συναγωνίζονται σε κάλλος και πλουσιότητα τα **φυσικά δημιουργήματα**, όπως **καταρράκτες**, σπήλαια κ.α.

Σπήλαιο Ανεμότρυπας @ Σ.Γερογιάννης

Ιερά Μονή Βύλιζας Ματσουκίου
http://www.matsouki.gr/index.php/sights/2011-01-18-18-31-03

Πολιτιστικά Στοιχεία

Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Βουργαρελίου
© Στ.Κουτσιάφτης

Βρύση Αράπη Πράμαντα

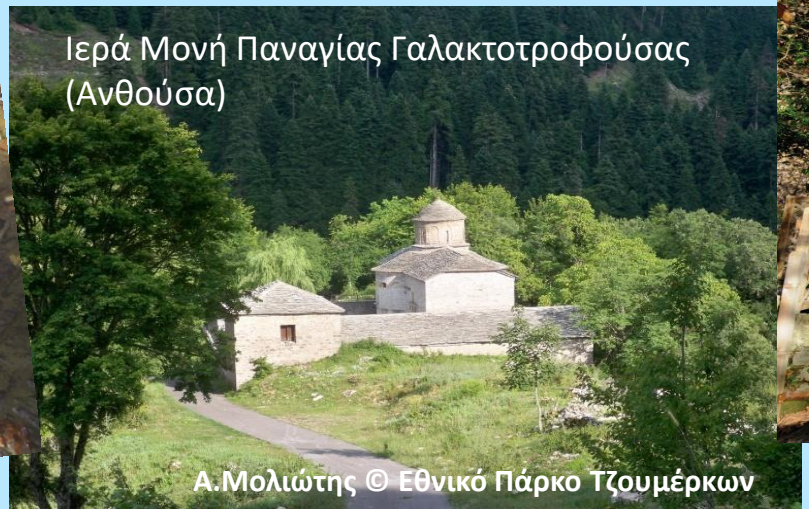
Ιερά Μονή Παναγίας Γαλακτοτροφούσας (Ανθούσα)
Α.Μολιώτης © Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων

Νερόμυλος Αγνάντων
© Χ.Παπαιωαννου

«Το Ιστορικό γεφύρι Πλάκας»© Μπόμπολη , αρχείο Φ.Δ.

«Το Συρράκο παραδοσιακό βλαχοχώρι στις πλαγιές του Περιστερίου»

Κωνσταντίνος Μαυροπάνος

Βερλίγκα© Μολιώτης

«Ανεβαίνοντας στις χιονισμένες κορυφές του Περιστερίου (Λάκμος)»
Κώστας Θανάσης

«Ρέμα Μαρκς Θεοδωριάνων»

Δημήτριος Στεργιούλης

Η περίφημη πέτρινη «βρύση του Αράπη» κοσμεί την κεντρική πλατεία της Πράμαντας
Κωνσταντίνος Μαυροπάνος

«Το σπήλαιο ‘‘Ανεμότρυπα’’ στην Πράμαντα»
Σάκης Γερογιάννης

Η γέφυρα Παπαστάθη στην Ανατολική
Σάκης Γερογιάννης

«Καταρράκτες "Σούδα" Θεοδωριάνων Άρτας»
Ευστάθιος Κουτσιαύτης

Ας παρακολουθήσουμε το σχετικό βίντεο

https://www.tzoumerka-park.gr/

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ
ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΑΓΡΑΦΩΝ & ΜΕΤΕΩΡΩΝ
Σας ευχαριστώ πολύ